

Вітаємо з Ювілеєм Анатолія Миколайовича КОТИКА!

Котику Анатолію Миколайовичу, відомому вченому в галузі птахівництва, доктору ветеринарних наук, старшому науковому співробітнику Державної дослідної станції птахівництва НААН виповнюється 80 років. Народився Анатолій Миколайович 20 грудня 1940 р. у місті Ханко у Фінляндії. У 1963 р. закінчив ветеринарний факультет Білоцерківського сільськогосподарського інституту. З 1963 по 1966 рр. працював у ветеринарно-бактеріологічних лабораторіях та у науково-дослідній ветеринарній станції у Казахстані. У 1966 р. вступив до аспірантури Всесоюзного інституту експериментальної ветеринарії у Москві. Вже тоді майбутній вчений пов'язував свої наукові інтереси з мікотоксикологією. Успішний захист кандидатської дисертації на тему "Індукована мінливість токсичних *Fusarium sporotrichiella*" відбувся у 1971 році. Трудову діяльність в Інституті птахівництва НААН Котик Анатолій Миколайович розпочав кандидатом біологічних наук майже 50 років тому, у 1972 році. За цей період Анатолій Миколайович не тільки заснував лабораторію мікотоксикології, а й вивів дослідження в цій царині на новий рівень. Він вперше описав раніше невідомі мікотоксикози птиці – некротичний стоматит гусей та індиків – і довів, що ці захворювання є кормовими токсикозами, які викликані трихотеценовими фузаріотоксинами, зокрема Т-2 токсином. Розробив оригінальний біоавтографічний скрінінг-метод визначення трихотеценових мікотоксинів типів А і D, який знайшов широке застосування як у здійсненні контролю якості кормів, так і в науково-дослідній роботі. Одержав штами-продуценти Т-2 токсину і зеараленону (з активністю 10-12 і 40-50 г/кг середовища, відповідно), що дало змогу розробити способи вироблення названих фузаріотоксинів та їх ме-

таболітів (НТ-2 токсину, Т-2 тріолу, Т-2 тетраолу, альфа- і бета-зеараленолів), налагодити їх виробництво в лабораторних умовах і повністю забезпечити названими препаратами вітчизняні діагностичні лабораторії і науково-дослідні установи. Також він вперше виявив та описав раніше невідомий синдром погіршення якості яєць у курей, який супроводжується зміною морфологічних ознак яєць, погіршенням заплідненості та виводимості. Встановив, що причиною синдрому є контамінація корму мікотоксином *Fusarium graminearum* – ауурофузарином. Учений розробив спосіб одержання ауурофузарину в кристалічному стані та метод визначення його в зерні. Встановив, що практичним методом профілактики мікотоксикозів, який сприятливо впливає на відтворні якості птиці, є обробка зерна вуглеамонійними солями, що призводить до втрати життєздатності грибів, а також до руйнування афлатоксинів та інших мікотоксинів. Розробив оригінальний високоефективний спосіб профілактики Т-2 токсикозу шляхом випоювання птиці гіпохлориту натрію; застосування способу в умовах птахогосподарств протягом 8-12 місяців забезпечило підвищення збереженості птиці на 5-8% та її продуктивності – на 8-10%. У лютому 1993 р. Анатолій Миколайович захистив

дисертацію на здобуття наукового ступеня доктора ветеринарних наук. Серед 220-и наукових публікацій вченого 3 монографії, 7 патентів, 7 методичних рекомендацій, 73 статті видано у фахових вітчизняних і зарубіжних наукових виданнях.

Сьогодні Анатолій Миколайович продовжує працювати в Державній дослідній станції птахівництва НААН, виховувати наукові кадри, робити нові відкриття. Так, нещодавніми дослідженнями вченим та його командою було обґрунтовано концепцію впливу кормових контамінантів на репродуктивні ознаки півнів-плідників, досліджувалася проблема виявлення в зерні та інших рослинних субстратах антимікробних чинників, плануються дослідження щодо вивчення закономірностей впливу антиоксидантної і антимікробної активності зерна на фенотипову експресію полігенних ознак сільськогосподарської птиці.

Анатолію Миколайовичу Котику завжди притаманні висока працездатність та енергія, уміння бачити перспективу, що виявляється в актуальності наукових тем, вирішенні складних багатопланових завдань. Професіоналізм, працьовитість, відданість улюбленій справі, дали вченому змогу здобути любов та повагу колективу. ■

*Вітаючи ювіляра, від усього серця зичимо
йому міцного здоров'я, благополуччя, миру,
щедрої долі, щастя у житті,
творчої наснаги у відповідальній
роботі! Ми безмежно цінуємо
Вашу людяність, щирість
та раді нашої співпраці!*

*Колектив Державної дослідної станції
птахівництва НААН, редакція журналу
"Сучасне птахівництво"*

